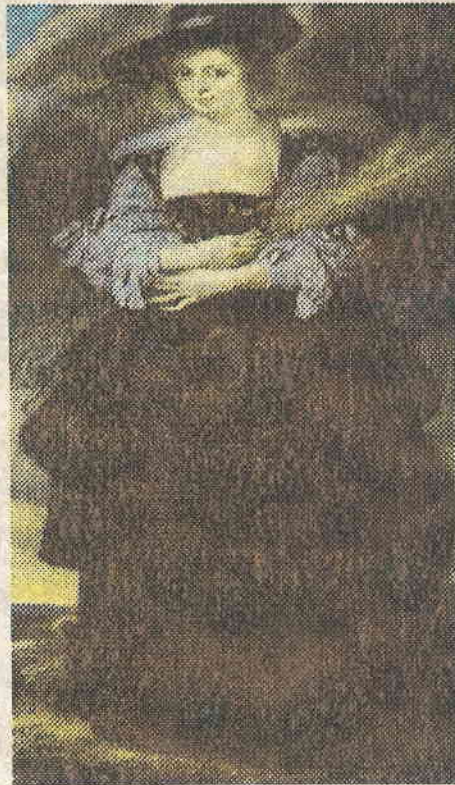

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:
ΜΑΚΙΓΙΑΖ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΟΥΣ
ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΚΟΛΟΒΕΤΣΙΟΥ ΒΑΣΩ
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΠΕΠΑ ΜΑΡΙΑ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2002

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ Σ.Ε.Υ.Π.
ΤΜΗΜΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ

ΜΑΚΙΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ - ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΕ
ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ

Βάσω Κολοβέτσιου

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 2002

Το maquillage μπορεί να θεωρηθεί τέχνη, μια τέχνη που προϋποθέτει τη γνώση της αξιοποίησης και της προβολής των ωραίων στοιχείων ενός προσώπου καθώς και τη διόρθωση, υποβάθμιση ακόμη και κάλυψη των φυσικών ή επίκτητων ατελειών του.

Οι λέξεις maquillage (γαλλικά) και make-up (αγγλικά) είναι όροι που επικράτησαν διεθνώς. Η αντίστοιχη λέξη στην Ελληνική γλώσσα είναι «ψιμυθίωση» πιο απλά το «φκιασίδωμα» δηλαδή η επάλειψη του προσώπου με καλλυντική αλοιφή.

Στο θέατρο «ψιμυθίωση» είναι η μεταβολή, η μεταμόρφωση του ηθοποιού με την χρήση διαφόρων χρωμάτων για την εξυπηρέτηση της υποκριτικής τέχνης.

Το «ψιμύθιο» είναι ο ανθρακικός μόλυβδος που σαν λευκή σκόνη μεταδίδει το χρώμα της όπου τοποθετηθεί, γι' αυτό και χρησιμοποιήθηκε κυρίως για την λεύκανση της επιδερμίδας, από την αρχαιότητα ακόμη.

Μια μελέτη της ζωγραφικής προσώπου των πρωτόγονων φυλών φανερώνει ότι το μακιγιάζ αυτό, το πρώτο που εμφανίστηκε, πιθανόν να ήταν προστατευτικό, ένα είδος καμουφλάζ.

Οι πρώτες διαστίξεις του δέρματος (τατουάζ) φαίνεται να έχουν μαγική σημασία και σχέση με ιεροτελεστίες. Επίσης, στους πρωτόγονους λαούς, αποτελούσαν σημείο αξιώματος, πράγμα που από καιρό σε καιρό εμφανίστηκε και σε πολιτισμένες κοινωνίες. Για παράδειγμα το ρουζ στα μίγουλα κατά το 18^ο αιώνα. Επειδή η απόκτηση του ρουζ ήταν δύσκολη, εξ' αιτίας του ότι στοίχιζε πολύ, ήταν ένδειξη δύναμης, εξαιτίας του πλούτου.

Από πολύ νωρίς όμως η ζωγραφική του προσώπου χρησιμοποιήθηκε σαν μέθοδος για την ανάδειξη της ομορφιάς.

Ανάμεσα στις πολιτισμένες ανθρώπινες κοινωνίες το maquillage επιμετωπίστηκε ως μέσο ομορφιάς των γυναικών και σε κάποιους πολιτισμούς και των αντρών.

Το κόκκινο χρωματισμένο δόντι των γυναικών της Ινδίας όπως και μαύρο χρωματισμένο δόντι των γυναικών της Ιαπωνίας θεωρήθηκαν ακόμη και σαν σημάδι ομορφιάς όπως ακριβώς και το ψηλό ξυρισμένο μέτωπο κατά το 15^ο αιώνα.

Στο δυτικό κόσμο το μακιγιάζ χρησιμοποιήθηκε από τις μεγάλες γυναίκες και μερικούς άντρες στην προσπάθεια τους να δείχνουν νεότεροι. Έτσι κατά το 18^ο αιώνα οι γυναίκες «πάστωναν» κυριολεκτικά τα πρόσωπα τους με παχύ στρώμα άσπρης μπογιάς για να κρύψουν τις ρυτίδες ενώ παράλληλα έτριβαν έντονο κόκκινο χρώμα στα μάγουλα τους. Ωστόσο η χρήση του μακιγιάζ δεν ήταν πάντα αποδεκτή από την κοινωνία. Υπήρξαν εποχές που η κοινωνική αντίδραση ήταν τόσο μεγάλη ώστε αν έπρεπε να χρησιμοποιηθεί έστω και ελάχιστα, αυτό γινόταν πολύ επιδέξια και διακριτικότερα. Επίσης, ιδιαίτερα κατά το 18^ο αιώνα, μπορούσε να θεωρηθεί σοβαρή αιτία ακύρωσης γάμου με πλήρη νομική υποστήριξη. Ακόμα όμως και αν το ηθικολογικό κλίμα της εποχής δεν επέτρεπε τη χρήση του μακιγιάζ, οι γυναίκες κατέφευγαν σε τεχνάσματα, όπως το να τσιμπούν τα μάγουλα και τα χείλη, για να αποκτήσουν το επιθυμητό ροδαλό χρώμα.

Όμως οι πιο τολμηρές γυναίκες πάντα χρησιμοποιούσαν μακιγιάζ αδιαφορώντας για την κατακραυγή της κοινωνίας. Έτσι σιγά-σιγά άρχισε η ανοχή, μετά την παραδοχή και τέλος η οριστική πια καθιέρωση του.

Οι κοινωνικές αλλαγές συχνά περιπλέκονται με τις οικονομικές, τεχνολογικές και ψυχολογικές, με αποτέλεσμα οι αυξημένες απαιτήσεις του ατόμου, να προκαλούν την ψυχολογική ανάγκη για νιότη και ομορφιά καθώς και την αναζήτηση τρόπων για την επίτευξη τους.

Ενώ αρχικά το μακιγιάζ χρησιμοποιήθηκε από τον πρωτόγονο άνθρωπο για τον εκφοβισμό των εχθρών του, με τον καιρό κατέληξε να χρησιμοποιείται για την προσέλκυση του αντιθέτου φύλου, των φίλων και την τόνωση της αυτοπεποίθησης του ατόμου.

Αλλά όσο αυξάνεται η αυτοπεποίθηση μας τόσο αυξάνεται και η επιθυμία και η ανυπομονησία μας να κάνουμε μεγαλύτερη χρήση του μακιγιάζ, αποσκοπώντας προφανώς στην αναστροφή του φυσικού νόμου, καθώς η τεχνολογία βελτιώνει την ποιότητα και ποσότητα των καλλυντικών προϊόντων.

Βάσις Καλαβρύτων

Παραγωγή και διανομή προϊόντων που απαιτεί μέρος των απαιτήσεων για την παροχή της Παιδείας, Τμήματος Αισθητικής της Σχολής Καλλυντικών Υγείας και Προσωπής του Γ.Ε.Γ. Θεσσαλονίκης

© Πόπη Μάρτις

ΜΑΚΙΓΙΑΖ ΠΡΟΣΩΠΟΥ – ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΕ
ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΜΑΚΙΓΙΑΖ ΠΡΟΣΩΠΟΥ
ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ

1.1 Γενικά στοιχεία	1
1.2 Χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν στους διάφορους πολιτισμούς	1
1.3 Μακιγιάζ στην Αίγυπτο	3
1.3.1 Το χρώμα στη Αίγυπτο	3
1.3.2 Έχρωμα - Συμβολισμοί	4
1.4 Μακιγιάζ στην Μέση Ανατολή	7
1.4.1 Το χρώμα στην Μέση Ανατολή	8
1.4.2 Έχρωμα - Συμβολισμοί του μακιγιάζ	8
1.5 Μακιγιάζ Αζτέκων	8
Υποβολή πτυχιακής εργασίας που αποτελεί μέρος των απαιτήσεων για την απονομή του Πτυχίου του Τμήματος Αισθητικής της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης	
1.6 Το χρώμα στην αρχαία Ελλάδα	10
1.6.1 Έχρωμα - Συμβολισμοί του μακιγιάζ	10
1.7 Μακιγιάζ στη Ρώμη	13
1.7.1 Το χρώμα στην αρχαία Ρώμη	13
1.7.2 Έχρωμα - Συμβολισμοί	14
1.8 Μακιγιάζ στο Ισλαμ	15
1.8.1 Μακιγιάζ στην πρώτη Χριστιανική περίοδο	16
1.8.2 Το χρώμα στην πρώτη Χριστιανική περίοδο	16
1.9 Μακιγιάζ στην Παλιγγενετική περίοδο	21
1.9.1 Μακιγιάζ στην Αναγέννηση	21
1.9.2 Μακιγιάζ στην Επανάσταση	24

Εισαγωγή	24
1.1.1 Δύο πρώτα μισά του 17 ^{ου} αιώνα	25
1.1.2 Τέσσερα μισά του 17 ^{ου} αιώνα	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
ΜΑΚΙΓΙΑΖ ΠΡΟΣΩΠΟΥ	
ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ	
1.1 Γενικά στοιχεία	1
1.2 Χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν στους διάφορους πολιτισμούς	1
1.3 Μακιγιάζ στην Αίγυπτο	3
1.3.1 Το χρώμα στην Αίγυπτο	5
1.3.2 Σχέδια – Συμβολισμοί του μακιγιάζ	6
1.4 Μακιγιάζ στην Μέση Ανατολή	7
1.4.1 Το χρώμα στην Μέση Ανατολή	8
1.4.2 Σχέδια – Συμβολισμοί του μακιγιάζ	8
1.5 Μακιγιάζ Αζτέκων	8
1.5.1 Το χρώμα στον πολιτισμό των Αζτέκων	9
1.5.2 Σχέδια – Συμβολισμοί του μακιγιάζ	10
1.6 Μακιγιάζ στην αρχαία Ελλάδα	10
1.6.1 Το χρώμα στην αρχαία Ελλάδα	12
1.6.2 Σχέδια – Συμβολισμοί του μακιγιάζ	13
1.7 Μακιγιάζ στη Ρώμη	14
1.7.1 Το χρώμα στην αρχαία Ρώμη	14
1.7.2 Σχέδια – Συμβολισμοί	15
1.8 Το μακιγιάζ στο Μεσαίωνα	16
1.9 Μακιγιάζ στην πρώτη Χριστιανική περίοδο	19
1.9.1 Το χρώμα στην πρώτη Χριστιανική περίοδο	20
1.10 Τα μακιγιάζ στους Παλαιστινιακούς λαούς	21
1.11 Μακιγιάζ στην Αναγέννηση	21
1.12 Μακιγιάζ 17 ^{ου} αιώνα	24

1.12.1	Πρώτο μισό του 17 ^ο αιώνα	24
1.12.2	Δεύτερο μισό του 17 ^ο αιώνα	25
1.13	Μακιγιάζ 18 ^ο αιώνα	26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΑΚΙΓΙΑΖ ΣΩΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ

2.1	Γενικά στοιχεία του μακιγιάζ	28
2.2	Μακιγιάζ και θρησκεία	30
2.3	Μακιγιάζ και πόλεμος	31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΑΣΚΕΣ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΜΑΚΙΓΙΑΖ

3.1	Η τέχνη της μάσκας	34
3.2	Η πορεία της μάσκας μέσα στους αιώνες	34
3.3	Από την μεταμφίεση στη μάσκα	35
3.4	Ποικιλίες μάσκας	36
3.5	Προέλευση – Υλικά κατασκευής	36
3.6	Συμβολισμοί διαφόρων τύπων μάσκας	40
3.6.1	Η μάσκα ως μέσο προστασίας	40
3.6.2	Η μάσκα σαν εκδήλωση ενός υπερφυσικού όντος	40
3.6.3	Μάσκα σαν διακριτικό στοιχείο	40
3.6.4	Η μάσκα σαν μέσο ισχύος	41
3.7	Σημασία ύπαρξης της στους Αρχέγονους λαούς	41
3.7.1	Μάσκες σε διάφορες φυλές της Αφρικής	41
3.7.2	Διάφορες μορφές και τύποι μάσκας	44

3.7.3 Μάσκες στον Αιγυπτιακό πολιτισμό	46
3.7.4 Μάσκες στο Μεξικό και στην Αμερική (Ινδιάνοι)	47
3.8 Ο εκφυλισμός της μάσκας	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΑΚΙΓΙΑΖ ΠΡΟΣΩΠΟΥ – ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΟΧΗ ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ

4.1 Μακιγιάζ προσώπου	53
4.2 Μακιγιάζ σώματος	55
4.3 Συμπεράσματα	56

Βιβλιογραφία

57